

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/16/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017200753
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1017200753.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Martinčekovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: D. H. M.É., bytom T. Č. X, R., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 08.03.2017, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sa/34/2017-36 z 13.02.2019, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Žalobkyni náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom, č. k 8Sa/34/2017-36 z 13.02.2019 zrušil rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 08.03.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) ako aj prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.11.2016 a vec vrátil prvostupňovému správnenému orgánu na ďalšie konanie.

2. Prvostupňovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.11.2016 žalovaná zvýšila žalobkyni podľa § 67 ods. 1, § 112 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) od 12.03.2014 predčasný starobný dôchodok na sumu 318,30 Eur mesačne. Zákonnou valorizáciou podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. na obdobie roku 2015 od 01.01.2015 a roku 2016 od 01.01.2016 jej bol predčasný starobný dôchodok zvýšený na celkovú sumu 325,50 Eur mesačne. Sociálna poisťovňa - ústredie v prvostupňovom rozhodnutí uviedla, že suma predčasného starobného dôchodku bola žalobkyni zvýšená po správnom započítaní obdobia dôchodkového poistenia, vymeriavacích základov a správneho počtu dní náhradných dôb za roky 1991, 1992, 1993 a 1994. Do rozhodujúceho obdobia bolo určené ako kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na výplatu dôchodku, a to kalendárne roky 1984 až 2013. Do rozhodujúceho obdobia (§ 63 ods. 6 a 7 zákona č.461/2003 Z. z.) bol uvedeným rozhodnutím podľa § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 9 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení zahrnutý aj kalendárny rok 1989, v

ktorom podľa opravného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia (ďalej aj „ELDZ“) žalobkyňa získala len 361 dní náhradnej doby.

3. Voči tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie. Nesúhlasila s opravou pôvodného ELDZ zo dňa 07.05.1990, vykonanou dňa 21.10.2016, ktorá spočívala v oprave počtu dní náhradnej doby vykázanej za rok 1989 z 365 dní na 361 dní. Opravu považovala za nezákonnú, opravný evidenčný list za nehodnoverný a žiadala postupovať podľa prvotného ELDZ zo dňa 07.05.1990, ktorý jej zohľadnil starostlivosť o maloleté dieťa do konca roku 1989, teda aj po vyčerpaní materskej dovolenky ku dňu 28.12.1989, kedy dosiahol syn žalobkyne vek troch rokov. Žalobkyňa uviedla, že zamestnávateľ (Východoslovenské múzeum Košice) o tejto skutočnosti vedel, múzeum bolo v dňoch 28.12.1989 až 31.12.1989, t. j. 4 dni zatvorené a navyše deň 31.12.1989 bola nedeľa. Žalobkyňa v žalobe vyslovila nesúhlas s opravou evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia zo dňa 07.05.1990, vystaveného zamestnávateľom,

4. Žalovaná zamietla odvolanie a uviedla, že sa v celom rozsahu stotožnila s výpočtom sumy predčasného starobného dôchodku. Údaje zobrala z písomného vyjadrenia zamestnávateľa zo dňa 12.10.2016 a náhradnú dobu v počte 361 dní z opravného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia zamestnávateľa. Zamestnávateľ uviedol, že žalobkyňa nenastúpila do práce od 28.12.1989 do 31.12.1989 a žiadny doklad o čerpaní pracovného voľna bez náhrady mzdy nenašiel.

5. V správnej žalobe proti preskúmanému rozhodnutiu boli uvedené identické námietky, ako v prípade odvolania proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu.

6. Krajský súd ako správny súd v napadnutom rozsudku uviedol, že prvotný evidenčný list zo dňa 07.05.1990 je verifikovaný aj podpisom žalobkyne a opravný evidenčný list zo dňa 21.10.2016 ňou podpísaný nie je. Ďalej zistil, že zamestnávateľ zaslal Sociálnej poisťovni - pobočke Košice list zo dňa 12.10.2016 s vyjadrením, že žalobkyňa nenastúpila do práce od 28.12.1989 do 31.12.1989 a na čerpanie pracovného voľna nie je v osobnom spise žiaden doklad a na overenie zaslal aj opravný evidenčný list, ktorý Sociálna poisťovňa - pobočka Košice overila dňa 21.10.2016. Takto postupoval na základe žiadosti Sociálnej poisťovne - ústredie, listom zo dňa 19.08.2016, aby ako zamestnávateľ žalobkyne v roku 1989, oznámil vylúčiteľné doby v roku 1989. Ďalej krajský súd vo veci zistil, že listom zo dňa 06.10.1988 riaditeľ Východoslovenského múzea Košice poskytol žalobkyňi neplatenú dovolenku do veku troch rokov dieťaťa, do 28.12.1989 s tým, že nastúpenie do práce má včas hlásiť na personálnom oddelení. Syn žalobkyne C. sa narodil dňa XX.XX.XXXX a do dňa 28.12.1989 žalobkyňa čerpala ďalšiu materskú dovolenku. Na prvotnom evidenčnom liste dôchodkového zabezpečenia zo dňa 07.05.1990 je v roku 1989 uvedená náhradná doba v počte 365 kalendárnych dní, doba zamestnania v III. pracovnej kategórii v počte 365 kalendárnych dní, hrubý zárobok nulový. Na opravnom evidenčnom liste dôchodkového zabezpečenia zo dňa 21.10.2016, je v roku 1989 uvedená náhradná doba v počte 361 kalendárnych dní, doba zamestnania v III. pracovnej kategórii v počte 365 kalendárnych dní, hrubý zárobok nulový, je na ňom poznamenané, že žalobkyňa čerpala materskú dovolenku od 02.06.1987 do 27.12.1989. Ďalej súd zistil, že v roku 1989 boli dni 27.12.1989 a 28.12.1989 pracovné (štvrtok, piatok) a dni 29.12.1989 a 30.12.1989 boli dňami pracovného pokoja (sobota, nedeľa). Žalobkyňa dňa 18.12.1989 so zamestnávateľom uzatvorila dohodu o rozviazaní pracovného pomeru, dňom 31.12.1989.

7. Správny súd mal preukázané, že v kalendárnom roku 1989 žalobkyňa v zmysle § 9 zákona č. 100/1988 Zb. získala podľa prvotného ELDZ zo dňa 07.05.1990 celkovo 365 dní náhradnej doby a podľa opravného ELDZ zo dňa 21.10.2016 iba 361 dní náhradnej doby, teda 4 dni nie sú zahrnuté ako náhradná doba, pretože zamestnávateľ v roku 2016 nezistil žiadny doklad v osobnom spise žalobkyne, preukazujúci dôvod jej nenastúpenia do práce dňa 28.12.1989, po ukončení ďalšej materskej dovolenky dňa 27.12.1989 (list zamestnávateľa z 12.10.2016). V rozhodnutí preto správny orgán vychádzal z opravného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia, overeného Sociálnou poisťovňou - pobočka Košice, dňa 21.10.2016 a rok 1989 nevyklúčil z rozhodujúceho obdobia. Sporným vo veci zostalo posúdenie doby v rozsahu štyroch kalendárnych dní v období od 28.12.1989 do 31.12.1989.

8. Krajský súd konštatoval, že žalobkyni sa získaná náhradná doba, ktorou je aj ďalšia materská dovolenka v roku 1989, posudzuje podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, t. j. podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a vykonávacej vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb. k citovanému zákonu. Z uvedenej zákonnej úpravy vyplýva, že doba ďalšej materskej dovolenky žalobkyne, do troch rokov veku dieťaťa, po ktorú mala nárok na peňažnú pomoc v materstve, je náhradnou dobou končiacou dňa 27.12.2018. Zostávajúce štyri kalendárne dni do konca roku 1989 sa žalobkyňa podľa jej tvrdenia starala o dieťa a nepracovala. Aby doba ďalších štyroch kalendárnych dní mohla byť posúdená ako náhradná doba, malo by ísť o starostlivosť o dieťa z dôvodu potreby jeho ošetrovania pri chorobe, úraze a pod., alebo starostlivosť o dieťa z dôvodu podľa § 25 ods. 1 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov, kedy má poistenec nárok na podporu pri ošetrovaní člena rodiny. Krajský súd konštatoval, že žalovaná ani prvostupňový orgán nezisťoval, či žalobkyňa takúto podporu pri ošetrovaní člena rodiny počas uvedených štyroch kalendárnych dní poberala. Tieto dávky sú, rovnako ako peňažná pomoc v materstve, dávkami nemocenského poistenia a za túto dobu sa neposkytuje mzda ani náhrada mzdy. Započítanie doby ako náhradnej doby zamestnania citované právne predpisy spájajú s poskytovaním podpory pri ošetrovaní člena rodiny. Podľa názoru krajského súdu na zisťovanie uvedených skutočností bude potrebné vykonať ďalšie dokazovanie. V prípade, že sa v súčasnosti u zamestnávateľa žiadny doklad nenachádza a zamestnávateľ v roku 1989 uplatnil režim náhradnej doby zamestnania na chýbajúce štyri kalendárne dni do konca roku 1989, bude potom vzhľadom na okolnosti potrebné v ďalšom konaní zvážiť ako možnosť podkladu na rozhodnutie aj čestné vyhlásenie, v zmysle § 195 ods. 2 a § 197 zákona č. 461/2003 Z. z., overujúce skutočnosť dôvodného pokračovania starostlivosti o dieťa po vyčerpaní peňažnej podpory v materstve.

9. Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná (ďalej aj „sťažovateľka“) kasačnú sťažnosť, pretože má za to, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná uviedla, že dodatočným šetrením zistila, že ELDZ žalobkyne nebol vyhotovený správne, nakoľko v ňom nebol uvedený správny počet dní náhradnej doby v roku 1989 v počte 365 dní. Na dopyt žalovanej zamestnávateľ žalobkyne uviedol, že v období od 28.12.1989 do 31.12.1989 žalobkyňa nenastúpila do práce. Podľa názoru žalovanej, preskúmané rozhodnutie, ako aj prvostupňové rozhodnutie vychádzalo z obsahu spisového materiálu zamestnávateľa. Z tohto dôvodu nemala žalovaná dôvod na doplnenie dokazovania, pretože v prípade, ak by sa žalobkyňa v namietanom období starala o dieťa, tento údaj by potvrdil zamestnávateľ a vykázal by túto skutočnosť ELDZ. Žalovaná uviedla, že je povinná vychádzať z údajov vyplývajúcich z evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia, a nemá dôvod spochybňovať ich správnosť, hlavne v prípade, ak z nich nevyplyva jasné nezrovnalosť. Na základe tejto skutočnosti žalovaná navrhuje, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

10. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobkyňa uviedla, že v čase od 28.12.1989 do 31.12.1989 sa starala o syna. Na základe návrhu tretej osoby (označenej ako pracovníčka KaPP) tieto zostávajúce štyri dni v roku 1989 riešila ako ošetrovanie člena rodiny. Žalobkyňa zároveň uviedla, že z dôvodu, že sám zamestnávateľ uviedol, že celý rok 1989 má charakter náhradnej doby, nie je dôvod toto započítavanie spochybňovať (aj keď chýbajú doklady o ošetrovaní člena rodiny). Z horeuvedených dôvodov žalobkyňa nesúhlasí s dôvodmi kasačnej sťažnosti, a preto navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovanej zamietol.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), preskúmal vec v rozsahu kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

12. V danom prípade bolo potrebné posúdiť najmä záver správneho súdu, že čo sa týka obdobia od 28.12.1989 do 31.12.1989, žalovaná nedostatočne zistila skutkový stav, pretože nebolo zisťované, či v tieto dni nepoberala žalobkyňa iné dávky nemocenského poistenia, ktoré by boli náhradnou dobou, napr. podporu pri ošetrovaní člena rodiny. Podľa sťažovateľky nebol dôvod na doplnenie dokazovania, lebo vychádzala z opravného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia (ELDZ) zo dňa 21.10.2016,

ktorý nevykazoval zjavné nezrovnalosti a nevyplýva z neho, že by sa žalobkyňa v tomto období starala o dieťa.

13. Z administratívneho spisu vyplýva, že žalobkyňa žiadosťou zo dňa 12.03.2014 požiadala Sociálnu poisťovňu o priznanie predčasného starobného dôchodku, pričom prílohou tejto žiadosti bol prehľad jednotlivých zamestnaní, ktorý podpísala žalobkyňa. Sporné obdobie je v ňom uvedené ako súčasť obdobia od 01.08.1983 do 31.12.1989 s názvom zamestnávateľa Východoslovenské múzeum Bratislava (správne malo byť uvedené Košice). Žalovaná v prvostupňovom rozhodnutí, ktoré je predmetom súdneho prieskumu, zvýšila žalobkyni priznaný predčasný starobný dôchodok. V tomto rozhodnutí bol započítaný ako obdobie dôchodkového poistenia aj rok 1989, a to na základe opravného ELDZ zo dňa 21.10.2016. Oprava pôvodného evidenčného listu zo dňa 07.05.1990, ktorý ako náhradnú dobu uvádzal celý rok 1989, t. j. 365 dní, spočívala v oprave počtu dní náhradnej doby na 361 dní, doba zamestnania v III. pracovnej kategórii je v ňom uvedená 365 kalendárnych dní, hrubý zárobok nulový. Je v ňom poznamenané, že žalobkyňa čerpala materskú dovolenku od 02.06.1987 do 27.12.1989 a dňa 18.12.1989 zo zamestnávateľom Východoslovenské múzeum Košice uzavrela dohodu o rozviazaní pracovného pomeru dňom 31.12.1989.

14. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu 17.03.2017 (právoplatnosť preskúmaného rozhodnutia), ďalej zákon o sociálnom poistení, za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 01.01.2004 podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Na hodnotenie náhradnej doby ako obdobia dôchodkového poistenia od 01.08.2006 sa nevyžaduje splnenie podmienky získania najmenej jedného roka zamestnania.

15. Podľa § 255 ods. 3 citovaného zákona za náhradnú dobu, dobu štúdia a dobu výkonu civilnej služby, ktoré sa hodnotia ako doba zamestnania získané podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, a ktoré trvali celý kalendárny rok, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3, 0,6 v prípade materskej dovolenky. Ak sa kryjú tieto doby navzájom, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3, 0,6 v prípade materskej dovolenky len raz. Ak tieto doby trvali len časť kalendárneho roka, osobný mzdový bod sa určí ako súčin pomernej časti osobného mzdového bodu a počtu dní týchto dôb. Pomerná časť osobného mzdového bodu je podiel osobného mzdového bodu patriaceho za tieto doby, ktoré trvali celý kalendárny rok, a počtu dní kalendárneho roka, v ktorom sa tieto doby získali. Pomerná časť osobného mzdového bodu sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

16. Podľa § 63 ods. 1 citovaného zákona priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel súčtu osobných mzdových bodov dosiahnutých v jednotlivých kalendárnych rokoch rozhodujúceho obdobia a obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, ak tento zákon neustanovuje inak. Priemerný osobný mzdový bod sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor. Na účely určenia obdobia dôchodkového poistenia sa získané dni dôchodkového poistenia prepočítavajú na roky, ak tento zákon neustanovuje inak. Obdobie dôchodkového poistenia sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

17. Podľa § 63 ods. 6 citovaného zákona rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 01.01.1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety alebo § 255 ods. 3 prvej vety, alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto obdobia trvali celý kalendárny rok.

18. Podľa § 195 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav vecí, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

19. Podľa § 196 ods. 1 citovaného zákona dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu

skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

20. Podľa § 196 ods. 6 citovaného zákona, účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

21. Čo sa týka sťažostnej námietky, že preskúmané rozhodnutie nie je v rozpore s obsahom administratívneho spisu, v tomto bode sa kasačný súd stotožnil so sťažovateľkou. Dôvod na zrušenie podľa § 191 ods. 1 písm. f/ SSP nebol daný, keďže nebol zistený rozpor administratívneho spisu s preskúmaným rozhodnutím. Kasačný súd uvádza, že správne orgány vychádzali z podkladu pre preskúmané rozhodnutie, ktorým je opravný ELDZ, z ktorého vyplýva, že 4 dni z roku 1989 boli z náhradnej doby vylúčené. Záver správnych orgánov teda nie je v rozpore s obsahom tohto podkladu. Kasačný súd však uvádza zhodne so správnym súdom, že tento dôkaz nepostačuje na to, aby boli tieto 4 dni boli bez ďalšieho vylúčené z náhradnej doby čo je však dôvod zrušenia podľa § 191 ods. 1 písm. e/ SSP.

22. Podľa § 9 ods. 1 písm. f/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov ak zamestnanie trvalo aspoň rok započítavajú sa doňho tieto náhradné doby: doba, po ktorú mal občan nárok na nemocenské, peňažnú pomoc v materstve a podporu pri ošetrovaní člena rodiny, doba, po ktorú sa mužovi z dôvodu starostlivosti o dieťa poskytoval príspevok alebo peňažná pomoc, a doba ošetrovania (starostlivosti) člena rodiny po uplynutí obdobia, po ktoré občan poberal podporu pri ošetrovaní člena rodiny, pokiaľ v tomto čase zamestnanie trvalo.

23. Pre výpočet správnej sumy starobného dôchodku je dôležité skutkové zistenie, či do rozhodujúceho obdobia dôchodkového poistenia má byť ako náhradná doba započítaný celý rok 1989, teda aj obdobie od 28.12.1989 do 31.12.1989, alebo či toto obdobie má byť posúdené ako zamestnanie. Podľa pôvodného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia v roku 1989 žalobkyňa získala 365 dní náhradnej doby. Podľa opravného evidenčného listu získala len 361 dní náhradnej doby a 4 dni nie sú zahrnuté do náhradnej doby, pretože zamestnávateľ v roku 2016 nezistil žiadny doklad v osobnom spise žalobkyne preukazujúci dôvod jej nenastúpenia do zamestnania dňom 28.12.1989 po ukončení ďalšej materskej dovolenky dňa 27.12.1989. Započítaním počtu dní 361 ako náhradnej doby sa jej osobný mzdový bod za náhradnú dobu vypočítal v zmysle § 255 ods. 3 zákona o sociálnom poistení pomerne a keďže z rozhodujúceho obdobia na zistenie priemerného osobného mzdového bodu nebol vylúčený celý rok 1989 podľa § 63 ods. 6 citovaného zákona, žalobkyni sa znížil priemerný osobný mzdový bod na výpočet sumy predčasného starobného dôchodku.

24. Kasačný súd konštatuje, že medzi účastníkmi bolo nesporné, že doba ďalšej materskej dovolenky žalobkyni uplynula dňom 27.12.1989. Táto doba je považovaná za náhradnú dobu, ktorá sa považuje za dobu zamestnania. Aby doba ďalších 4 kalendárnych dní do konca roku 1989 tiež mohla byť posúdená ako náhradná doba, museli by byť splnené podmienky stanovené v § 9 zákona č. 100/1988 Zb. Podľa § 9 ods. 1 písm. f/ tohto zákona náhradnou dobou je aj doba, po ktorú občan mal nárok na nemocenské alebo podporu pri ošetrovaní člena rodiny. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu, keď sporné 4 dni bezprostredne nadväzujú na ukončenú ďalšiu materskú dovolenku, podľa názoru kasačného súdu je potrebné preveriť vykonaním ďalšieho dokazovania, či toto obdobie nespadá pod náhradnú dobu z iného právneho titulu, napr. či žalobkyňa nemala v tomto období nárok na nemocenské alebo podporu pri ošetrovaní člena rodiny (napr. maloletého dieťaťa C., nar. XX.XX.XXXX). Bolo tiež preukázané, že pracovný pomer sa skončil 31.12.1989 a prácu v týchto dňoch fakticky nevykonávala. Z vyjadrenia Východoslovenského múzea v Košiciach zo dňa 12.10.2016 vyplýva, že v tomto období žalobkyňa do práce nenastúpila a v osobnom spise sa nenachádza žiaden doklad, prostredníctvom ktorého by bolo možné preukázať čerpanie pracovného voľna bez náhrady mzdy. Ak však žalobkyňa v tomto období do

práce nenastúpila, ale bola povinná do práce nastúpiť, zamestnávateľ by zrejme pri jej faktickom nenastúpení v jej osobnom spise zaznamenal neospravedlненú alebo ospravedlненú absenciu. Aj uvedená skutočnosť evokuje, že žalobkyňa nebola povinná do zamestnania nastúpiť, keďže zamestnávateľ žiadne právne konzekvencie z jej nenastúpenia nevyvodzoval.

25. Možný právny dôvod nenastúpenia do zamestnania, a to napr. poberanie nemocenského alebo podpory pri ošetrovaní člena rodiny, zatiaľ nebol v správnom konaní skúmaný. Kasačný súd sa tak stotožnil s právnym názorom správneho súdu, že ohľadne tejto otázky bude potrebné vykonať ďalšie dokazovanie. Aj vzhľadom na pôvodný evidenčný list dôchodkového zabezpečenia, ktorý ako náhradnú dobu stanovil celých 365 kalendárnych dní roku 1989, ako aj na vyjadrenie Východoslovenského múzea v Košiciach zo dňa 12.10.2016, za súčasnej skutkovej situácie je posúdenie obdobia od 28.12.1989 do 31.12.1989 nejasné.

26. Pokiaľ žalobkyňa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uvádzala, že príslušná pracovníčka KaPP navrhla, aby zostávajúce 4 dni roku 1989 boli riešené ako ošetrovanie člena rodiny, bude potrebné vykonať dokazovanie najmä na okolnosť, či v tomto období žalobkyňa spĺňala podmienky na nemocenské alebo podporu pri ošetrovaní člena rodiny, a to vykonaním lustrácií z dostupných zdrojov, napr. zdravotnej dokumentácie žalobkyne alebo člena jej rodiny.

27. Je v záujme žalobkyne, aby v správnom konaní na podporu svojich tvrdení navrhla vykonanie ďalších dôkazov, pričom žalovaná je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli, ak sú potrebné k zisteniu a objasneniu skutočného stavu vecí (§ 196 ods. 6 zákona o sociálnom poistení). Samotné tvrdenie žalobkyne, že nenastúpila do zamestnania, lebo múzeum bolo zatvorené, nie je relevantný. Jednalo by sa len o dôvod pre absenciu v práci či už ospravedlненú alebo neospravedlненú, avšak nešlo by o náhradnú dobu v zmysle § 9 zákona č. 100/1988 Zb.

28. Z uvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru, že zistenie skutkového stavu prvostupňovým správnym orgánom ako aj žalovanou bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e/ SSP), a preto kasačnú sťažnosť žalovanej ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol. V ďalšom konaní žalovaná pred vydaním nového rozhodnutia vo veci vykoná potrebné dokazovanie v zmysle vyššie naznačeného.

29. Kasačný súd osobitne nerozhodoval o návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti vzhľadom na vydanie rozhodnutia vo veci samej, ktorého právoplatnosťou by prípadný priznaný odkladný účinok zanikol (§ 186 ods. 2 v spojení s § 447 ods. 2 SSP).

30. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že hoci bola žalobkyňa v konaní o kasačnej sťažnosti úspešná a patrila by jej náhrada dôvodne vynaložených trov kasačného konania, žiadne trovy jej nevznikli, a preto jej ich náhradu nepriznal.

31. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.